

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/33/2016
Identifikačné číslo spisu:	1407220561
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1407220561.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Future Vox Company, so sídlom 2710 Thomes Avenue, Cheyenne, Wyoming 820 01, Spojené štáty americké, IČO: 1998-000337023, (pôvodne RETEP SLOVAKIA, s. r. o., so sídlom Záborského 42, 831 03 Bratislava, IČO: 35 786 281), proti žalovanému: Mestská časť Bratislava - Záhorská Bystrica, so sídlom Námestie rodiny 1, 843 57 Bratislava, IČO: 604 887, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného EWD Záhorská Bystrica, s. r. o., so sídlom Kupeckého 5, 821 08 Bratislava, IČO: 35 894 385, o zaplatenie 180 917,67 eur (5 450 326,- Sk) s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11Cb/207/2007, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 04. apríla 2014 č. k. 1Cob/395/2012-458, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného sa odmieta.

II. Žalobcovi sa náhrada trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd Bratislava uznesením z č. k. 1Cob/395/2012-458 zo dňa 04. apríla 2014 pripustil, aby na miesto doterajšieho žalobcu RETEP SLOVAKIA, s. r. o., Záborského 42, Bratislava, IČO: 35 786 281, vstúpila do konania na strane žalobcu spoločnosť Future Vox Company, 2710 Thomes Avenue, Cheyenne, Wyoming 820 01, Spojené štáty americké, IČO: 1998-000337023.

V odôvodnení tohto uznesenia odvolací súd uviedol, že v prílohe návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu predložil žalobca súdu zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 02. decembra 2013, pričom z obsahu tejto zmluvy vyplýva, že žalobca ako postupca postúpil spoločnosti Future Vox Company ako postupníkovi svoju pohľadávku proti žalovanému uplatnenú v súdnom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1Cob/395/2012, predmetom ktorého je zaplatenie sumy 180 917,67 eur (5 450 326,- Sk) s príslušenstvom titulom nevyplatennej zmluvnej pokuty a postupník prevzal túto pohľadávku postupcu vrátane jej príslušenstva a všetkých s ňou spojených práv. Postupník spoločnosť Future Vox Company udelil súhlas na svoj vstup do konania namiesto doterajšieho žalobcu. Odvolací súd mal z uvedenej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 02. decembra 2013 preukázané, že pri pohľadávke, ktorá je predmetom tohto konania, nastala po začatí odvolacieho konania

právna skutočnosť predpokladaná v ust. § 92 ods. 2 O. s. p., a preto v súlade s ust. § 92 ods. 3 O. s. p. i s poukazom na vyhlásenia žalobcu a spoločnosti Future Vox Company túto zmenu v osobe žalobcu pripustil.

Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný dovolanie, ktorým sa domáhal jeho zrušenia. V dovolaní namietol, že žalovanému sa ako účastníkovi konania postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p. v spojení s ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.); konanie pred odvolacím súdom je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.); a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Uviedol, že uznesenie nie je ani po formálnej stránke úplne, presvedčivo odôvodnené. Súd sa pri rozhodovaní ani materiálne nevysporiadal s esenciálnymi skutkovými a právnymi otázkami nevyhnutnými na riadne rozhodnutie o návrhu (nevykonal rozhodovaciu činnosť podľa ust. § 132 O. s. p.), pričom úplne ignoroval skutočnosti, ktoré predložil žalovaný i vedľajší účastník do okamihu rozhodnutia súdu a sú nad všetku pochybnosť relevantné pre rozhodnutie o návrhu. Tým zároveň súd porušil aj rovnosť účastníkov konania (§ 18 O. s. p.); súd vydaním napádaného rozhodnutia zmaril možnosť a oprávnený záujem žalovaného docieľiť v ďalšom konaní vo veci samej; výrok rozhodnutia proti hmotnoprávne a procesnoprávne relevantnému subjektu, a to bez ohľadu na výsledok konania o odvolaní, čím zároveň postihol čiastkové práva a oprávnené záujmy žalovaného. Podľa žalovaného základnou povinnosťou súdu konajúceho o návrhu na zmenu účastníka na podklade zmluvy o postúpení pohľadávky preto musí byť preskúmanie platnosti predloženej zmluvy a jej vyhodnotenie podľa cit. ustanovenia O. s. p., a ak jestvuje aj ďalšia právna skutočnosť nevyhnutná pre vznik aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, súd musí preskúmať aj tú. Postúpenie pohľadávky je „možné“ iba vtedy, ak pohľadávka existuje. Súd sa s touto námietkou žalovaného nevysporiadal. Absolútnym nezohľadnením argumentov jednej strany a skutočností zistených v konaní v prospech tejto strany súd zároveň prihladnutím výlučne na podanie protistrany súd v rozpore s § 18 O. s. p. i s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky porušil rovné postavenie účastníkov občianskeho súdneho konania, ako jeden zo základných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie. Ďalej namietol, že nový žalobca ako subjekt jasne definovaný svojím názvom a sídlom ku dňu podania návrhu, či ku dňu rozhodovania súdu nepreukázal svoju procesnú spôsobilosť a súd jej preukázanie k tomu času ani nepožadoval. Žalovaný tvrdí, že postúpenie je neplatné a samotná pohľadávka neexistujúca, do dnešného dňa nebolo postúpenie pohľadávky žiadnym subjektom oznámené, či preukázané vo vzťahu k žalovanému. Podľa žalovaného pripustením zmeny žalobcu odňal súd žalovanému možnosť domôcť sa náhrady trov súdneho konania. Súd nesprávne právne vec posúdil nesprávnou interpretáciou právneho predpisu a zároveň jeho nesprávnou aplikáciou. Napokon, rozhodnutie je postihnuté aj inou vadou, keď súd nerešpektuje oprávnený záujem žalovaného na tom, aby súd rozhodol vo vzťahu k pôvodnému žalovanému.

K dovolaniu žalovaného podal žalobca vyjadrenie, v ktorom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/42/2011 a uviedol, že súd rozhodujúci o súhlase so zámenou posúdi, či navrhovateľ preukázal prevod práva povinností, avšak pre účely tohto rozhodnutia stačí preukázanie, že nastala (formálno-právna) skutočnosť, ktorá môže mať podľa hmotného práva za následok prevod práv a povinností. Súd však v tomto štádiu nie je oprávnený hodnotiť, či sú inak splnené predpoklady pre takúto právne nástupníctvo z pohľadu hmotnoprávnej úpravy. To znamená, že nie je jeho úlohou prevod práv posúdiť podľa hmotného práva v rozsahu zodpovedajúcom možnému záveru pre rozhodnutie vo veci samej (posúdiť, či podľa hmotného práva skutočne k prevodu práv a povinností došlo). Žalovaný sa domáha presne toho, aby súd v rámci rozhodovania o zámene účastníka rozhodol meritorne vec samu, t. j., aby posúdil, či je žalobca nositeľom nárokov uvedených v žalobe a teda, či týmito môže disponovať. Inými slovami, žalovaný sa domáha, aby v rámci rozhodovania o zámene účastníka súd rozhodol a posúdil vec samu, teda, či je žaloba vo veci samej opodstatnená. Je zrejmé, že argumentácia žalobcu preto neobstoí. Žalobca podal návrh vo veci samej a je preto aj oprávnený týmto návrhom disponovať. Súčasťou dispozície je aj návrh na zámenu účastníka. Pokiaľ by súd toto právo žalobcovi odoprel, odníme mu tým právo konať pred súdom a zásadným spôsobom poruší jeho práva. Žalovaný si nemôže uzurpovať právo rozhodnúť, akým spôsobom má žalobca disponovať svojím návrhom. Postúpenie pohľadávky je v dispozícii žalobcu. Je výlučne jeho rozhodnutím, či, komu a kedy pohľadávku postúpi. Žalobca preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného ako neprípustné

podľa § 243 ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.), má náležitosti v zmysle § 241 ods. 1 O. s. p., skôr ako pristúpil k vecnému prejednaní dovolania, skúmal, či je dovolanie prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Rozsah dovolania je možné meniť len do uplynutia lehoty na jeho podanie (§ 242 ods. 3 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. (v znení platnom v čase podania dovolania do 31. decembra 2014) vyplýva, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska, dovolanie je tiež prípustné, ak odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ako aj proti uzneseniu o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenia za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených rozhodnutí. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol o pripustení vstupu nového žalobcu do konania na miesto pôvodného žalobcu, a to na základe zmluvy o postúpení predmetnej pohľadávky. Je teda nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O. s. p.

K námietke žalovaného ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. a nespôsobuje zmatečnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia žalovaného boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné podľa § 239, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Ak nemožno prípustnosť dovolania vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p., prípustnosť dovolania by bola možná len z dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., ak by bolo odvolacie konanie postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O. s. p., ukládajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p., či to účastník namieta alebo nie, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p.

Ustanovenie § 237 O. s. p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia.

Dovolateľ namieta vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O. s. p. [(v znení v čase podania dovolania) účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom].

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom odvolacieho súdu, alebo či sa tak stalo v dôsledku postupu súdu prvého stupňa a odvolací súd neurobil v tomto smere nápravu.

K vade konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ktorú vyhodnotil dovolateľ ako opodstatnený dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. uviedol, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že sa nevysporiadal riadne s argumentáciou žalovaného k platnosti predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávok a svoje rozhodnutie tak riadne nezdôvodnil. Taktiež namietol aj vadu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. a existenciu inej vady, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Existenciu vady uznesenia odvolacieho súdu uvedenú v § 237 písm. f/ O. s. p. (v znení účinnom od 01. januára 2015 ide o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), dovolací súd skúma aj bez námietky účastníka konania, avšak vadu uvedenú v § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. je možné skúmať len pri prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ktorý však v danom prípade nenastal. Jej existenciu preto dovolací súd skúmať nemohol.

Nepochopením významu vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a tým aj dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. je dovolateľom tvrdená skutočnosť, že napadnutým uznesením došlo k znemožneniu realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Teda, že ním došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom.

Vecnou správnosťou uznesenia o pripustení zámeny žalobcu sa dovolací súd z vyššie uvedených dôvodov nemohol zaoberať. Zaoberal sa však otázkou, či odvolací súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil a či nedošlo k odňatiu práva účastníka konať pred súdom.

Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Citované ustanovenie odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvisu s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci vysloveným v napadnutom rozhodnutí. Z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. nie je rozhodujúce, či účastník konania konal pred súdom osobne alebo prostredníctvom zástupcu, ale len to, či bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu ukrátený na svojich procesných právach.

Po preskúmaní dovolaním napadnutého uznesenia dovolací súd nezistil, že by postupom odvolacieho súdu bola žalovanému znemožnená realizácia procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Odvolací súd rozhodol v súlade s Občianskym súdnym poriadkom a napadnuté uznesenie odôvodnil v súlade s požiadavkou preskúmateľnosti, nakoľko v ňom uviedol pre svoje rozhodnutie relevantné dôvody. Pri rozhodovaní o zmene účastníka na strane žalobcu podľa § 92 ods. 2, 3 O. s. p. súd skúma 3 skutočnosti: 1. či zmenu navrhol oprávnený subjekt, 2. či súhlasí ten, kto má vstúpiť na stranu na strane žalobcu a 3. či došlo k právnej skutočnosti podľa § 92 ods. 2 O. s. p. V danom prípade sa súd s týmito otázkami vysporiadal, pričom otázku platnosti zmluvy o postúpení z dôvodu, či existuje predmetná pohľadávka (žalovaný argumentuje tým, že platne možno postúpiť len existujúcu pohľadávku, pričom v danom prípade existenciu predmetnej pohľadávky vo veci samej namieta), bude riešiť v

rozhodnutí o veci samej. V rámci rozhodovania o zmene účastníka konania súd nemôže vyriešiť vec samú. Vecná legitímácia účastníka konania je otázkou hmotnoprávnou a je predmetom dokazovania, teda súd ju môže riešiť len na základe výsledkov vykonaného dokazovania a v súvislosti s rozhodovaním o veci samej.

Dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Okruh účastníkov určuje žalobca a pri zmene žalobcu z dôvodov podľa § 92 ods. 2, 3 O. s. p. sa ani nevyžaduje súhlas žalovaného. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Odhladnuc od uvedeného judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď R 111/1998) zastáva názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale ide len o inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá však nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania. Tento názor je plne opodstatnený aj v prejednávannej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ako dôvodu zakladajúceho len tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (porovnaj napríklad sp. zn. 1Cdo/140/2009, 1Cdo/181/2010, 2MCdo/18/2008, 2Cdo/83/2010, 4Cdo/310/2009, 5Cdo/290/2008, 5Cdo/216/2010, 6Cdo/25/2012, 7Cdo/52/2011, 7Cdo/109/2011).

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 03. decembra 2015 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Z týchto dôvodov dovolací súd uzatvára, že ak by aj prípadne bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. V danom prípade nejde ani o výnimku uvedenú v stanovisku R 2/2016, keďže napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, pre ktoré vo veci rozhodol.

V zmysle vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutím odvolacieho súdu nebola odňatá možnosť dovolateľa konať pred súdom a konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ktorá by odôvodňovala prípustnosť podaného dovolania.

Dovolací súd nezistil ani to, že by rozhodnutie odvolacieho súdu bolo postihnuté inou vadou taxatívne vymenovanou v § 237 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

V dovolacom konaní žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože si ich náhradu neuplatnil (§ 423d ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.